

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Symmvla Caietani

Cajetan, Thomas

Antverpiae, 1575

Doctorari non potest quis insufficiens absque peccato.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41716

præteritorum, aut præsentium occultorum, peccatū est: quia contra rectam rationem est. Et est ex suo genere mortale inquantū dæmoniaco innititur auxilio. Contingit tamen frequenter esse veniale propter imperfectionem actus. Vel quia actus dæmoniacus non est secundum se, nec ex intentione tacita vel expressa exercentis illum: ut contingit in multis vanis, puta libro fortunæ, ominibus, &c. Vel quia non præatur actus dæmoniacus: ut cōtingit in multis, in quibus sola vanitatis deformitas apparet: puta in aperatione librorum, & similibus, quæ ex fortuna, seu casu creduntur. Pro generali siquidem regula habendum est, quod ubi nulla interuenit dæmonis inuocatio, nec explicita, nec tacita, & non est mala intentio, non incurritur mortale peccatum. Excluditur autem tacita dæmonis inuocatio, quando nulla re aut verbo quis utitur, ut instituta ab aliqua secreta causa: quod tunc fieret, quādo quis uteretur aliqua re aut verbo, quasi habente virtutem ad effectū aliquem, ad quem constat: nec naturalem nec diuinam habere virtutē. Tunc enim tacitè consentit in dæmoniacum auxilium: quia ad virtutem illius tacitè recurrit, dum sic utitur re aut verbo illo. Vbi quoq; tacita interuenit dæmonis inuocatio, si cognita aut credita, aut dubia est, peccatū est mortale: ut patet. Si verò ignota est, & cum hoc si crederetur esse, non fieret, non est mortale peccatum: quia propriè loquēdo non inuocat iste dæmonem tacitè, nisi materialiter & inuoluntariè: quod non facit hominem socium dæmoniorum. Et iuxta has regulas iudica etiam sortes.

Doctōrari non potest quis insufficiens absque peccato.

Doctorem fieri aut facere insufficientem, notabiliter peccatum est: quia actus voluntarius caret debita

debita sibi materia, & quia iniuria per hoc fit omnibus, quibus ille propter Doctoratum præponitur, & quò ad honorem, & quò ad locum. Ex his tamè quia non notabiliter alii inde læduntur (nò multum enim videntur homines æstimare hoc) non video peccatù mortale. Sed gratia materiæ videtur peccatum mortale: si de Medicinæ vel Theologiæ doctoratu sit sermo, quia est factum perniciosum quantum est ex se: quoniam eo ipso quòd aliquis constituit aliquem doctorem in medicina, approbat & proponit illum uniuerso mundo in medicum: doctorare enim, est approbare publicè scientiam in illa facultate. Et propterea quantum est in se publicat, testatur, & approbat coram omnibus, quòd ad illum vt medicum omnes pro sanitate confugere possunt, ac per hoc mendacium perniciosum facto committit, exponèdo periculo vitæ corporalis, &c. omnes recurrentes ad illum ignorantem. Et simile est de doctore in Theologia, qui est velut medicus animarum: approbatur nanque quòd omnes ad illum vt ad doctorem Theologiæ recurrere possunt. Et sic non solùm populares, sed presbyteri habentes curam animarum cõfidunt de scientia illius magistri (& inde deciduntur erroneè casus conscientiæ, inde docentur falsa, &c.) & dicunt pro auctoritate, Magister in Theologia dixit, &c. Quia ergo quantum in se est, in periculum corporum vel animarum agitur, & datur opera rei illicitæ constitutendo insufficientem doctorem, ideo perniciosum fit. Cui hic inuenitur: sicut esset perniciosum mendacium testificari populo, quod hic est sufficiens ad medendum, & ille ad instruendum animam.

De doctoratu verò in aliis materiis non apparet simile periculum. Nam de doctoratu in artibus, nulli videtur imminere periculum. De doctoratu verò in Iure, rarò videtur periculum: quia, nisi aliter sciatur
 esse

esse doctus, non facile credit quis illi suam causam: medicum autem quum infirmus audit, propter ingen- tem sanitatis spem, & miseriam infirmitatis statim rogat. Et rursus in causis ciuilibus potest adhibere remedium si aduocatus errauit: sed in causa ægritu- dinis agitur de vita aut sanitate irreparabili. Graue tamen peccatum incurritur in Iuris doctoratu hu- iusmodi. Et quamuis mortale non desiniam, non ta- men omnino excuso à mortali: quia quantum in se est, periculo exponit clientulos.

*Doli exequutio proximo nociua, vitio-
sa est & damnabilis.*

Dolus (hoc est astutiæ exequutio, siue per verba, siue per facta ad decipiendum ordinata) pecca- tum, est veræ prudentiæ contrarium. Et iuxta subie- ctam materiam potest esse mortale vel veniale, sicut deceptio ad quam astucia machinatur. Si enim in- tenditur deceptio perniciofa, est peccatum mortale: si verò officiosa aut iocosa, est peccatum veniale.

Duellum non potest licitè vel iustè indici.

Dvellum (hoc est singulare bellum ex condic- to) indicere, peccatum mortale est: quia eligitur per- cussio proximi, & expositio propriæ & aliene vitæ pe- riculo mortis, absque sufficiente talis belli causa.

Suscipere autem, seu acceptare duellum, vel pro manifestatione veritatis, peccatum mortale est: quia contra rationem rectam eligitur percussio proximi, periculum vitæ, & diuini sit usurpatio iudicii cum ten- tatione Dei, & inducitur in testimonium quod non est testimonium, & diabolica adinuentio impletur. Vel ad ostentationem virium peccatū quoque mor- tale est: quia contra rectam rationem eligitur percussio proximi cum periculo vitæ, vt patet. Et per eandem ra- tionem peccant mortaliter bellantes decem hinc &